

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 29. avgusta 1928.

Št. 35.

Napotje.

V zadnjem času je bil v nemških koroških listih prepir, kdo da je kriv, da naš deželni zbor tako malo dela. Mnenja so šla sem in tja, pravi odgovor pa je kakor vedno našla „Bauernzeitung“. Krivi so Slovenci, oziroma slovenska poslanca, tako je nam povedala 24. julija. Nas zelo veseli, da imata naša 2 poslanca med 42 poslanci tako moč, da moreta zadrževati ves deželni zbor in da to nemški list še javno pove. Pa še več. Tri dni navrh nam isti list razodene drugo skrivnost, kdo da je kriv, da leta 1927 ni bil g. Schumy izvoljen za deželnega glavarja: poleg socijalnih demokratov naša dva poslanca, „ker brez teh bi se ne mogla dobiti potrebna večina glasov“. Čudno je, da je g. Lemisch dobil potrebno število glasov, ko ga vendar socijalni demokrati in naša dva poslanca niso volili in sta naša poslanca kot protest proti zapostavljanju Slovencev, ne pa proti osebi dr. Lemischa, edina glasovala proti. Zakaj g. Schumy ni bil izvoljen, nato naj odgovorijo tiste stranke, ki so volile g. dr. Lemischa. Če sta naša poslanca kaj pomagala pri volitvi, smo jima hvaležni. „Bauernzeitung“ dobro ve za vse vzroke, a rabi nas za grešnike, zato pa je vsaka laž dobra.

Pa zakaj se tako hudi na nas? Edino zato, ker še nismo kot relikvija v kakem zaprašenem kotu muzeja, ampak še živimo in hočemo živeti in ravno tu ob zibelki celega našega naroda. Napotje delamo, in mislim, da ne toliko pravim pravičnim Nemcem, ampak ljudem, ki bi bili radi pravi Nemci, ali jim vest ne da miru, pa bi jo radi umirili s kričanjem in krivicami napram zavednim Slovincem. Ker še hočemo živeti, zato se naša poslanca trudita, da bi to življenje omogočila, zato se naš zastopnik g. dr. Petek v šolskem odseku deželnega zbora bori proti vsakemu predlogu, ki bi bil nevaren našemu življenju. Če pogledamo, kako daleč smo v razpravi o kulturni avtonomiji že popustili in kako smo skušali naše zahteve spraviti v sklad z mednarodnimi manjšinskimi nazori, vidimo na drugi strani, da se jim gre samo

zato, da bi nam na čim zvitejši način zadali smrtni udarec in da pri tem v zadnjem času ramo ob rami pomagajo stranke, ki so jim sicer krščanski nazori ali pa njihovi internacionalni programi vedno na jeziku. Po tem je samo jasno, da se tako dolgo ne bomo sporazumeli, dokler nam ne bo zagotovljeno naše narodno življenje, potem bo mogla „Bauernztg.“ tako dolgoročno valiti na nas krivdo, da deželni zbor ne dela, dokler se nemške stranke ne odpovedo raznarodovanju.

Hud odpor je bil pri nas proti katastrofi, ker vsi čutimo, da se vpis v katastrofo stokrat lažje gospodarsko zlorablja proti nam kakor n. pr., če v tajnih volitvah oddamo glas po svojem prepričanju. Pa kljub temu je naš zastopnik v šolskem odseku pristal nanj, samo da odvali največjo zapreko in omogoči nadaljno razpravo. Bil je mnenja, če se on s tem prilagodi sklepom manjšinskih kongresov, da bo potem razprava o kulturni avtonomiji šla hitreje naprej, ker so ja večinske stranke — vsaj tako „pravijo“ v uvodu k predlogu kulturne avtonomije — povdarjale, da hočejo kulturno avtonomijo izvesti v skladu s smernicami manjšinskih kongresov.

A že začetek razprave o šolstvu je pokazal, da od stare metode raznarodovanja niti za las nočejo popustiti, da celo hočejo kulturno avtonomijo porabiti za to, da raznarodovanje ravno z njeno pomočjo potisnejo za velik korak naprej. Pri tem naj pa Slovenci pomagajo?! Sami naj si nastavimo nož na vrat?! Nikoli! Ljubša nam je smrt po nasprotniku kakor pa samomor. Nemške stranke hočejo razcepiti otroke našega naroda na dva dela: en del naj bi hodil v obstoječe šole, drugi del pa — to je del otrok „nezadovoljnih“ staršev, naj si ustanovi nove šole. S tem bi vse tiste šole, ki jih je zvezni kancler dr. Ramek v odgovoru na jugoslovansko vlado označil za manjšinske šole, postale večinske šole. Imeli bi potem še slabše šolske razmere, kakor jih imamo sedaj. Pravični Nemci, v kolikor poznajo razmere pri nas, ne prikrivajo, da je gospodarski zaostalosti zavednih in nezavednih Slovencev največ kriva

naša šola. Če bi sedanje šole še ostale naprej, bi gospodarska zaostalost šla tako daleč naprej, da bi Slovenci smeli biti edino še hlapci, težaki in delavci pri nemških posestnikih na svoji zemlji, in pridružil bi se še prepir za otroke v vsaki vasi, da bi še prej omagali. Dokler bo manjšina imela le še malo volje do lastnega življenja, kaj takega ne bo pripustila.

Vsaka manjšina zahteva za svoje šole vse tiste otroke, ki so jih starši prostovoljno vzgajali samo v jeziku manjšine. Da je naše stališče pravo, nam najbolj potrjuje „Cillier Zeitung“, ki proti našemu stališču ne more navesti drugega razloga, kakor pa to, da je nemščina svetovni jezik, slovenščina pa ne. Pri osnovnih šolah bo pa menda vendar le tisti jezik najprej prišel v poštev, ki so ga otroku prostovoljno dali in ki ga otrok prinese s seboj v šolo. In kje smo mi rekli, da se v avtonomnih šolah ne bo učila nemščina? Nismo tako ozkosrčni in ne plavamo v meglah, temveč se zavedamo, kaj otrok potrebuje za življenje in za gospodarski napredek. Uspehe sedanjih šol že dovolj poznamo. Hinavščina je, na eni strani povdarjati, da so sedanje naše šole nazadnjaške in neprimerne, na drugi strani pa pod drugim imenom slovenskim otrokom dajati ravno take šole. Taki hinavščini naj pa še mi privolimo?!

Ne brigamo se za otroke tistih slovenskih staršev, ki svoje otroke od vsega začetka nemško vzgojujejo, pač pa mislimo, da moramo z vsemi razpoložljivimi sredstvi braniti prosto voljo tistih staršev, ki svoje otroke od vsega začetka vzgajajo v domačem slovenskem jeziku. Dolžni smo, vsem tem otrokom omogočiti tako šolo, kakoršno jo njihova domača predvzgoja zahteva, da jim bo taka šola dala vso pripravo za enakovredno življenje z večino. Avtonomna šola naj bo priljubljena pripravljalnica vseh tistih otrok za enak napredek, kakor ga imajo nemški otroci od svojih nemških šol. Kako naj taka pripravljalnica izgleda, je odvisno popolnoma od volje staršev, ki imajo v kulturni avtonomiji priliko, da morejo povedati svojo voljo in ji tudi pomagati do uspeha, da se ne bo več tako godilo kakor dosedaj, ko so

PODLISTEK

Trobeljski:

Vstajenje.

Nekega dne — ne vem, ali je bilo v aprilu ali maju — smo imeli čast videti novega pevovodjo. Da je bil majhne, neznatne postave, ki se je pri hoji zibala kakor raca, smo opazili takoj, nismo pa vedeli, kako se možek piše, ker se nam ni predstavil. Revček tega ni bil navažen. Da je bil revček, smo tudi opazili, ker mu ni bilo treba niti postreščka za prtljago, niti listnice za spričevala, ki jih sploh ni imel. Pred najdrznejšimi vlomilci je bil v tem oziru varen. Čez štirinajst dni smo brali na majhnem vojaškem kovčegu njegovo častivredno ime: Ignac Pumpargodla. Nenavadno, a zelo blagodoneče ime nas je tako navdušilo, da smo se kar trgali zanj, ker vsak je hotel povabiti gospoda Pumpargodla na obed, južino ali večerjo. Ob vsaki taki priliki smo delali velike načrte za koncerte, izlete in družabne večere. Gospod pevovodja je bil — čast, komur čast! — pri načrtih kakor pri južinah velikopotezen. Razodel nam je tudi, da prevzame, seveda iz požrtvovalnosti, petje na koru, ker je zvedel, da misli stari or-

ganist v zasluženi pokoj. Kdo je bil tega bolj vesel, kakor mi! In še z večjo vnemo smo ga vabili na malice in slične koristne prireditve. Pa smo se vrezali. Gospodu Pumpargodli se je godilo predobro, postal je objesten. In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi: Pri neki pevski vaji je vstal, premeril nas z zaničljivim pogledom ter zagrmel ko sodne trombe glas: „Ja, jaz z vami nisem zadovoljen, ja. Vi ne poznate sekiric, nimate glasov, ja, ste prestari, ja, pre-kmečki, ja, brez discipline, ja, jaz pa sem moderen glasbenik, ja zato lahko odidete, ja.“

Smrtna obsodba! In klonili smo mi stari, preizkušeni pevci svoje trudne glave — bilo je že ob devetih zvečer, zakaj prej kljub zahtevi Pumpargodle zaradi dela nismo mogli priti, ja — ter odšli v temno noč... Za našo odhodnico je gospod Pumpargodla zaigral na harmoniju najlepšo koračnico, kar jih je znal. Nam se je zdelo, da je igral na lajno znani berač Jurček. Naš posluš nas ni varal, podobnost je bila prevelika.

Odpočil se je gospod Pumpargodla od utrudljivih pevskih vaj. Vstopil se je po zajtrku pred okno, vtaknil roki v hlačna žepa ter komponiral z žvižganjem prelepe napeve. Do obeda je vstrajal pri oknu. Po obedu je duhovito delo z žvižganjem nadaljeval vse tja do temne noči in se ni utrudil, zakaj imel je mir pred

pevci, ki jim je iz srca privoščil, da bi počili od jeze.

Ko bi ne bilo velikonočnih praznikov! To je prineslo iz mesta carinskega strežnika Miho Zelenca, ki se je brž podal k gospodu Pumpargodli, kjer je tako-le govoril: „Tvoj spor s pevci me bolj veseli nego bi dobil jaz nevesto. Le pokaži tem vragovom, kdo si ti! Takoj ustanovimo novo pevsko društvo.“ Gospod Pumpargodla je odvrnil modro: „Ja, kje pa naj dobim pevce, ja?“

„Pevce? Moj lepi glas ti je na razpolago. Moja sestra Špela poje krasen alt, Rozamurnikova gospodična sopran, krčmar Zgaga tenor in Brdavec, ti njima seveda pomagaš...“

„Ja, misliš tisto Kozamurnikovo bledolično gospodično?“

„Prav tisto in še njeno rmenolaso prijateljico Koštrunovo Brigito.“

„Ja, kdo bo pa bas pel, ja?“

„Poštni oficijal Tevc. Ima krasen glas.“

„Ja, pa on ne bi hotel peti na koru, ker ne gre rad v cerkev, ja.“

„Ne gre v cerkev? Še na dan volitev je šel prosit za zmago svoje stranke. Ko bi ga videl, kako je napeto poslušal pridigo! Veš, na občinskega stražnika sem se tudi spomnil. Kar napravi se! Greva jih prosit.“ Miha Zelenec se

starši lahko desetkrat povedali svoje želje, a je vedno bilo le od deželnega šolskega sveta odvisno, kakšna naj je bila šola.

To je naše mnenje in vemo, da ga moremo pred celim svetom zagovarjati, tudi pred nemškimi manjšinami, od katerih vemo, da težko pričakujejo rešitve manjšinskega vprašanja pri nas. Pa dokler se pri nas hoče cepiti slovenske otroke, dokler pri nas celo stranke z internacionalnim programom zastopajo mnenje, da je pravilno: slovenske otroke raznarodovati v večinskih šolah, a da ni pravilno, da se slovenske otroke vzgaja k zavednosti, tako dolgo bomo — **napotje**.

POLITIČNI PREGLED

Na potu. Dr. Seipel pojde v Ženevo k zadanju Društva narodov, ki se prične 31. t. m., kjer se namerava pritožiti, da je zlezla Avstrija v notranje-politične težkoče, ker se ji je inozemsko posojilo sicer obljubilo, ali na pot izvedbe so se postavile gotove težkoče. Kajpak, da je dr. Seipel pripravljen tudi na francoske očitke glede priklopitvenih manifestacij o priliki pevskih slavnosti. Baje bo odgovoril, da so krive tega države, ki so podpisale leta 1922 ženevski dogovor, ki obljublja vse, da bo mogla Avstrija samostojno živeti. Ker te obljube niso bile izpolnjene, je prebivalstvo nezadovoljno in išče izhoda v priključitvi. Avstrija bi imela rada neprestano samo posojila, vedno bi rada živela samo na tuj račun, vedno naj bi za njo nekdo skrbel. Več komisij pa je že ugotovilo, da je Avstrija zmožna samostojnega življenja, ako se nauči gospodariti. V istem smislu je govoril tudi deželni svetnik Šumi v Celovcu o priliki poseta nemških pevcev. Trajno se s tujim denarjem ne da gospodariti. Naj se napravi enkrat v državi red, naj se odpravi trajni boj med meščanskimi strankami in socijalnimi demokrati, naj se vodi gospodarska politika v korist vsemu prebivalstvu in takoj bo boljše. Dokler država izsesava prebivalstvo, dokler država financira falirane banke pod plaščem humanih akcij, kar si more dovoliti samo bogata država, tako dolgo bo potrebovala država tuj denar in tako dolgo bo drugim državam v breme. — Dr. Seipel namerava potovati pozneje v Palestino, poljedelski minister pa se je odpravil v Argentino, da tam poišče primeren prostor, kjer bi se dalo naseliti nekaj poljedelcev. Čudno je to veselje ministrov po potovanju. Hudomušneži spravljajo ta potovanja v zvezo s priključitvenim vprašanjem.

Inozemstvo:

Kongres evropskih narodnih manjšin. Izvrševalni odbor kongresa evropskih narodnih manjšin je sklical svoj letošnji kongres za četrtek 30. avgusta v Ženevo. Kongres bo trajal tri dni. Med drugim bo kongres razpravljal o nesoglasjih, ki so nastala med manjšinami in glavnim tajnikom Društva narodov sir Ericom

Drummondom, ki je kljub protestom predstavnikov narodnih manjšin postavil na čelo manjšinskega odbora pri Društvu narodov Španca, čigar imenovanje so kritizirali predvsem voditelji katalonskega pokreta na severnem Španskem. Zato in še posebej, ker se bo razpravljalo zopet o vstopu narodnih manjšin iz Nemčije, t. j. Poljakov, lužičkih Srbov in Dancev, v zvezo evropskih narodnih manjšin, iz katere so lani izstopili, vlada v vseh političnih krogih izredno zanimanje za letošnji kongres. Kongresa se bosta udeležila tudi naša poslanca.

Medparlamentarna unija. Dne 23. avgusta je bilo otvorjeno zasedanje interparlamentarne unije v Berlinu. Udeležilo se ga je 517 parlamentarcev iz 37 držav. Posebno mnogoštevilna je madžarska delegacija. Sklenilo se je, da se vršijo razprave v nemškem jeziku. Sporne so bile tri delegacije: jugoslovanska, egiptska in fašistovska. Vse so bile pripuščene k razpravam in so dobile glasovalno pravico. Glede jugoslov. delegacije pišemo na drugem mestu, egiptski parlament je bil za 3 leta razpuščen in proti ital. delegaciji so protestirali bivši italijanski poslanci, ki so naglašali, da Italija sedaj sploh nima izvoljenega zastopstva. Pri otvoritvi se je oglasilo k besedi več oseb. Loebe je izvajal, da je zbrala parlamentarce želja in dobra volja, služiti svojim narodom in jih rešiti pred novimi grozotami vojne. Za zagotovitev miru pa ni dovolj samo dobra volja, nego je potrebno tudi praktično delo, da pride mirujočnost do izraza tudi pri zakonodajnem delu parlamentarnih ustanov v duhu mirnega sožitja, razorožitve in gospodarske obnove. Manjšinska komisija je zaključila svoja posvetovanja. Prof. Djuvarju, predsedniku romunske skupine, ki je priporočal manjšinam, naj bodo lojalne, so odgovorili, da je treba z manjšinami ravnati tako, da lahko tudi s srcem čutijo za državo, v kateri morajo živeti. Uradno poročilo pravi, da je komisija sklenila imenovati petero članov, ki naj ima nalogo, da prouči morebitne ukrepe, ki bi zboljšali postopanje z manjšinami. Pri tej priliki se je spomnila komisija tudi resolucij s konferenc na Dunaju, v Kodanju in Washingtonu, ki so zahtevale stalno manjšinsko komisijo pri Društvu narodov in v katerih je medparlamentarna unija zagovarjala prizadevanje, da se manjšinsko pravo razširi na vse države. Ne sme se pozabiti tudi na razvoj stvarnega manjšinskega prava, in sploh naj mednarodni urad vedno opozarja pri vsaki priliki vse vlade in narodne skupine na obzirnost napram manjšinam. Zastopnik nemške manjšine na Letonskem dr. Schieman je izjavil, da se manjšine pri Društvu narodov sicer vedno manj pritožujejo, vendar ne vsled tega, da bi pritožb ne bilo, temveč ker manjšine nimajo zaupanja do Društva narodov. Od manjšin se zahteva lojaliteta. Če se pod lojaliteto razume čustvena opredelitev k državi, tedaj se ta ne bo dala doseči s silo, temveč s primernim postopanjem s strani države. Vodja avstrijske skupine dr. Dreksler se je posebno zavzemal za priključitev. Sedanja Avstrija ni nastala naravnim potom. Avstrija ne more po-

stati samostojna država. Samo priklopitev k večjemu gospodarskemu ozemlju more prineesti rešitev.

Nemčija. Müllerjeva vlada se ni rodila pod srečno zvezdo, ker že prvi njeni koraki so zadeli na zapreke. Ni pravega soglasja med strankami takozvane velike koalicije. Socijalni demokrati so postali silno radikalni in tudi ljudska stranka, v svesti, da je nenadomestljiva, čuti svoje meščanske interese ogrožene in se noče pomiriti. Kakor se zdi, bo razvoj napredoval z neprestanimi pretresljaji. Zdaj se govori o krizi, ker je vlada dovolila gradnjo oklopne križarke, ker je dovolil že bivši parlament. Gradnja križarke bo državni proračun seveda močno obremenila. Soc. dem. so zagнали velik krik proti gradnji križarke in graja ministre, da niso govorili proti temu. Prvotno se je mislilo, da pride do rabuke, a ko se je pokazalo, da ni izgledov, da bi se mogla Müllerjeva vlada vreči, so se duhovi nekoliko pomirili. Do graditve nove križarke pa gotovo pride. — Zunanji minister dr. Stresemann je odpotoval v Pariz, da podpiše 27. t. m. protivoini pakt. Topot bo nemški zunanji minister po vojni prvič v Parizu in se pričakuje, da se bodo vršila važna posvetovanja med Nemčijo in Francijo. V ospredju stoji predvsem vprašanje izpraznitve zasedenih pokrajin ob Renu. Francija zahteva kot protiuslugo za umaknitev čet iz Porenja, da Nemčija prej preda po Dawesovem načrtu predvidene železniške in industrijske bone, da se odpove priključitve Avstrije, da dovoli mednarodno kontrolo Porenja, da se sporazume s Poljsko in da da 7 milijard mark odškodnine za zasedbo Belgije med vojno. Nemci na te pogoje menda ne bodo pristali in tako bo ostal položaj nespremenjen in Porenje še naprej zasedeno. — V nemškonacionalni stranki so notranji prepiri na dnevnem redu. Iz stranke je bilo izključenih več oseb. Razkroj nacionalne stranke pa traja dalje, kakor bo izginila polagoma tudi v Avstriji vsemenska stranka, ki skoroda že nima več volilcev.

Jugoslavija. Kralj je preložil svoj sedež na Bled, kamor se je preneslo tudi težišče politike. Tam zdaj prihajajo in odhajajo ministri in diplomati. Bil je na Bledu tudi Pribičević, ki je izjavil, da tudi kralj sam želi nove volitve in da more priti do sporazuma samo tedaj, ako odstopi vlada in se razpišejo nove volitve. Ko iko je resnice na tem, bo pokazala bodočnost. — Spor med Hrvati in vlado se je v zadnjem času nekoliko poostiril. Začasno se vrši v Berlinu zasedanje Interparlamentarne unije. Hrvati so poslali na zasedanje dr. Krnjeviča in dr. Pernarja in obenem odposlali brzojavko, v kateri pravijo, da beograjski parlament nima nobene pravice, zastopati Hrvatsko in hrvatski narod, kakor tudi ne nobenega pooblastila, da se udeleži interparlamentarne konference, katere cilj je, ojačiti parlamentarizem kot izraz prave demokracije in pospeševati trajen mir in bratstvo med narodi. Trezna javnost obsoja korak Radičeve stranke, ker je mnenja, da ho-

je useknil ter si drgal nos. Gospod Pumpargodla si je poiskal palico in napotila sta se iskat novih pevcev, da pokažeta „starim vragovom“. Vseeno jima je bilo, koga najdeti; še samega peklenščeka se ne bi branila, samo da bi se postavila z novim zborom. In res! Pevci so prišli. Gospod Tevc je s svojim basom vse očaral. „Ja, kar zeleni bodo stari pevci, ko nas slišijo, ja,“ si je mislil pevovodja ter dajal takt z novo taktirko, ki mu jo je poklonil novi pevski zbor kot znak naklonjenosti.

„Gospod Pumpargodla,“ povzel je besedo gospod Tevc, „pri procesiji boste morali na vsak način dirigirati, drugače ne bo šlo.“

„Ja, kako pa naj to storim, ja? Če grem spredaj, vas jaz ne vidim, če grem zadaj, me vi ne vidite, ja?“

„Šli boste pred nami ritenski.“

„Hm, ja! Bodem pač ritenski šel, ja. Pazite dobro na znamenja, ja. Postaviti se moramo, ja! Sedaj pa smo za danes končali, ja. Sem namreč zelo utrujen, ja.“

Pevci so odšli, zvesti si svoje zmage in zelene jeze starih pevcev.

Vršilo se je slovesno vstajenje. Veliko ljudi se je zbralo, da se postavijo z novo obleko ter da slišijo godbo in seveda nove pevce. Pevci pa so se tudi postavili — sebi primerno. Občinski stražnik je bil sicer zaradi javnega reda u-

radno zadržan, vendar tokrat pri procesiji ni preklinjal, temveč sam zase godel nekaj, kar je bilo podobno alaluji. Gospod oficijal Tevc se je pozabil odkriti, ko je stopil v cerkev. Na prijazen opomin skromnega kmetiča se je opravičil češ, mislil sem, da sem v uradu. Ni bil navajen cerkve. Zelenec si je nataknil prvič v življenju izposojene rokavice; njegova dična, že itak medla sestra Špela je bila tokrat preščenjena ko suha travnatka kobilca. Na splošno je bila pri gospodih pevcih obleka prevelika; imeli so vsi vkljub najlepšemu vremenu zavilane hlače; gospodične pevke pa so imele zato tem krajša krila — in sicer vsepovsod zgoraj in spodaj.

Vse je gledalo gosposke pevce, ki so vihтели v rokah bridke note velikonočnih pesmi. Udarila je godba veselo koračnico. Pevcem so se za trenotek zmešali koraki, koj pa so jo ubrali po taktu. Godci so odnehali, nastopiti so morali pevci. Gospod Pumpargodla, oblečen in nov kakor bi ga vzel iz škatljice, se je postavil pevcem na čelo. Zelenec je že petič stopil gospodični Kozamurnikovi na šimi-čevljičke (na krilo ni mogel) kar je ona smatrala za posebno naklonjenost. Koštrunova ji je neusmiljeno dregnila pod rebra — iz gole ljubosumnosti. Špelica se je nekam zazijala ter pri tem trknila v gospoda Tevca. „Ja, pazite, ena, dve — ja —

tri!“ Gospod Pumpargodla je stopal ritenski ter mahal s palčico. Zaorila je pesem, da je Zgaga kar poskočil. Čisto moderno so jo dali, namreč tako, da se noben glas ni strinjal z drugim. Gospod oficijal Tevc je zamolklo klel, ker ni bil kar tako brez posluha. — Pa je prišla smola v podobi praga pri ograji. Gospod Pumpargodla ga ni mogel videti, ker je stopal ritenski. Zadel se je ob njega, telebnih na hrbet, gospod Tevc se je zvalil nanj, isto se je pripetilo Zelencu — in konec je bilo aleluje. Vse je prasnilo v smeh. K sreči so bila tam vrata obzidja, skozi katere so jo pobrisali gosposki pevci. Zadnji je štokrljal za njimi gospod Pumpargodla mrmraje: „Ja, taka smola! Kaj bodo rekli stari pevci, ja?“ — Ničesar niso rekli, pač pa so prihodnjo nedeljo zopet nastopili na izrecno prošnjo vseh župljanov. Gospoda Tevca ni bilo več v cerkvi. Zelenec je ostal zelenec — brez neveste; Špelo so imenovali zaradi strupenega jezika občinsko britev. Brigita se je izgubila nekje v mestu, Kozamurnikova gospodična je ostala devica. Zgaga in občinski sluga sta tešila jezo in sramoto s štamperliški, Brdave je pihal kašo, gospoda Ignacija Pumpagodla pa je odnesel veter, ker se je preveč napihoval. — Naša pesem je zopet vstala k novemu življenju.

čejo Hrvati ustvarjati nerazpoloženje proti Jugoslaviji, in dr. Korošec je izjavil, da tako delo ne bo in ne more ostati brez zakonskih posledic. Razume se samoposebi, da bodo odposlanci HSS. odgovarjali tudi za vsako besedo in svoje delo v inozemstvu. Z brzojavko se prvotno samostojni demokrati niso strinjali, vendar so na zadnji seji v Ljubljani dali svoj pristanek. Izvršilni odbor interpalamentarne unije je hrvatski protest zavrnil in dal hrvatskim poslancem na prosto, da se tudi udeležijo posvetovanj. — Spor z Italijo radi izgredov v Dalmaciji je poravnal. Odgovor vlade izraža svoje obžalovanje in izjavlja, da je vlada takoj sama uvedla strogo preiskavo in kaznovala vse krivce, ki so odgovorni za te demonstracije. Poleg tega bo vlada vse ukrenila, da se slični spopadi ne ponove več. Italija se je z odgovorom zadovoljila.

Na Bolgarskem je povzročila angleško-francoska nota vladno krizo. Vojni minister Vlkov je bil prisiljen k odstopu, ki ga pa kralj ni sprejel. Demokratska stranka je proti demisiji protestirala in zagrozila, da izstopi 70 demokratskih poslancev iz vladne večine. Ministrski predsednik Ljapčev bo moral sedaj poizkušati, da notranji spor ublaži. Vlada se nahaja v zelo težavnem položaju. Zahtevi Francije in Anglije mora ugoditi, ker bi se drugače reklo, da vlada podpira nezakonito organizacijo. Vlada je sicer takoj po demaršu dala oblastem nalog, naj aretirajo vse sumljivce, odvzamejo orožje vsem, ki nimajo dovoljenja, in zlasti izženejo iz Sofije one ljudi, ki nimajo tam stalnega bivališča in zaposlitve, toda ta ukrep se ne izvaja tako, kakor bi se moral.

Grške volitve so končane. Pri volitvah se je šlo na eni strani za monarhijo, na drugi pa za republikansko državno upravo. Volitve je izvedel Venizelos, ki je parlament kratkoma razpustil, ker ni bil dela zmožen. Skoro samo okrog dveh mož so se zbirali volilci, okrog Venizelosa kot republikanec in dr. Streita kot voditelja monarhistov. Doslej je imel republikanski blok od 250 poslancev 148 in monarhisti 125. Pri volitvah 19. t. m. je dobil Venizelos 228 mandatov, monarhisti 15, minister Kafandaris 3, neodvisni 3 in Pangalos, bivši diktator, 1 mandat. Priporočiti je treba, da je Venizelos spremenil proporcionalni volilni red v večinskog. Da ne bi se moglo reči, da volitve niso svobodne, je bil Pangalos izpuščen iz zapor. Sam ni bil izvoljen. Svojo svobodo pa je porabil v to, da je uprizoril spopade z republikanci. On in neki podpolkovnik sta streljala s samokresi v Venizelosoze pristaje. Proti njemu bo uvedeno kazensko postopanje in če se izkaže njegova krivda, bo vtaknjen zopet v zapor. Monarhistom so z izidom volitev zaenkrat zaprta za par let vrata. Venizelosoza zmaga je za zunanjo politiko Grške velikega pomena, ker je on prijatelj Francije in Jugoslavije, manj pa naklonjen Bolgarski in Italiji. Italija, ki naprej stega svoje roke po Balkanu, bo izgubila s tem dobrega pomočnika. Seveda je popolnoma negotovo kako dolgo bo ostal Venizelos na krmilu, ker grški narod stalno menjava svoje mnenje: koliko kraljev je že pregnal in jih zopet ustoličil, koliko vlad menjal in kolikokrat menjal državni ustroj iz parlamentarnega v diktaturo in obratno, kolikokrat je bil že Venizelos pregnan.

DOMAČE NOVICE

Zatiranje koroških Slovencev. Pod tem naslovom piše dunajski češki list: Slovenska manjšina na Koroškem pogosto občuti nerazsodnost nemškega nacionalizma, kjer velikomemcem pogosto pomagajo tudi slovenski odpadniki. Že večkrat smo imeli priliko pisati o nemških nasilnostih nad koroškimi Slovenci, ki morajo vsled tega uprizarjati svoje prireditve v zadnjem času v najskromnejši meri, da bi nemški šovinisti ne imeli povoda k nastopu. Zdi se, da ta skromnost več škoduje nego koristi. To je razvidno iz dogodka, ki se je pripetil v nedeljo 19. avgusta v Rožni dolini. Tamkajšnje čletantsko društvo je priredilo igro. Četudi je bila igra popolnoma nedolžne vsebine brez narodne primesi, je koroške hajmatšicerje zelo razburila. Ko so se ponesrečili vsi poizkusi, da bi se igra preprečila, se je zgodilo nekaj, kar je še mogoče v vsemožni Ameriki: Dve uri pred pričetkom predstave so odpeljali z doma roditeljev igralko, ki je imela igrati

glavno vlogo, s silo jo posadili v voz motornega kolesa in jo kljub obupnim krikom odpeljali neznano kam. Zvečer se igralka še ni vrnila in tudi starši niso dobili nobenega obvestila, kje se nahaja. In to se je zgodilo pred očmi cele vasi, pred očmi slovenskega deželnega poslanca Ivana Starca, ki se bo pritožil v deželnem zboru. — V dopolnilo tega smo dobili iz Hodiš izvirno poročilo, ki pravi: Dne 19. avgusta smo obhajali pri nas materinski dan. Popoldne je bil v Domu sv. Jožefa najprej govor čg. župnika, nato pa igra „Lurška pastirica“. Žal se je pripetil obžalovanja vreden slučaj, ki v pravi luči kaže visoko kulturno stopinjo naših nemškutarjev in obenem spoštovanje do svojih lastnih mater. Nad tem junaškim činom so se zgražali domačini in tudi uradne osebe. Pri igri, ki jo je uprizorila „Krščanska ženska zveza“, v kateri so včlanjene žene in dekleta brez razlike svetovnega naziranja, kar je pri verski organizaciji pač po sebi umevno, je igrala vlogo „Otilije“ hčerka politično drugače opredeljenih staršev z njihovim dovoljenjem. Deklica se je svoje vloge jako veselila in kot so pokazale vaje, tudi dobro igrala. Tik pred igro jo je odvedel s silo znan naš nasprotnik in jo odpeljal. Dekle se je branilo, prijemalo za drevesa, a je bilo preslabo, na kar se je udalo in se dalo peljati s kolesom naprej. Ni to samo nov način preprečevanja naših prireditev, temveč tudi omejevanje osebne svobode, ki je kaznivo po kazenskem zakoniku. Vendar se dotičnemu gosposdu ni posrečilo, da bi igro zabranil, ker imamo še druge igralke na razpolago, ki se upajo nastopiti tudi brez vaj. Ta slučaj je lep primer toliko hvalisanih manjšinskih pravic. Še cerkveno prireditev verskega društva so hoteli zabraniti. Govorijo okoli, da živimo mi v raj, da se nam ne krati nobena pravica, da nam hočejo dati kulturno avtonomijo, v resnici pa hočejo slepiti samo druge države, one države, v katerih so nemške manjšine. Vendar jim tam ne verjamejo, ker jih poznajo. Ali se niso smejali v Beogradu dr. Kraftu, ki je hvalil širokogrudnost Koroške? Dotičnega tesarja, ki je dekle odpeljal, pa si bomo dobro zapomnili, kadar se bo šlo za tesarstva dela; takrat naj ne zdihuje, da nima dela, takrat naj premišljuje, koliko mu je neslo junaštvo 19. avgusta. Znači se ga bomo izogibali. Naj mu vedno pomagajo taki, ki so se suhi pritepli v naš kraj in se debelo šopirijo in širokoustijo, dokler jim seve sije milost. Ko ta izgine, bo pa na mah izginila njihova slava, a domače ljudstvo bo še tu, bo rabilo delavcev, a ne bo jemalo Judežev.

Pismo iz Združenih držav. Bil je dne 28. februarja 1927, ko sem se poslovila od lepe slovenske Rožne doline in od svojih ljubih staršev, bratov in tudi od vseh znancev našega kraja. Težka je bila ločitev od drage domovine, pa kaj pomaga, ker mladi ljudje morajo po svetu si iskat boljšega kruha. Potovanje v Ameriko je trajalo 12 dni. Ko sem zapuščala zadnjo postajo Koroške, se mi je nehote stavilo vprašanje, kdaj te vidim zopet domači kraj? V Hamburgu smo bili 3 dni v karanteni in tam so nas preiskovali zelo strogo, da ne bi vzeli čez veliko lužo kakšne svari s seboj. Na morju je bilo izredno lepo. Vsak dan godba, petje in ples. Ali kaj pomaga, ko se je nas prišla tista strašna morska bolezen, da smo se vsi pijani naslanjali na vogle. Po desetdnevnem potovanju po morju smo prišli do New Yorka. Vse je bilo veselo, vse je bilo in godba nam je zadnjič zaigrala lepe domovinske koračnice. Mene so poslali potem še na otok Island, ker sem bila Slovenka, in me ponovno preiskali; cel dan so nas pošiljali od urada do urada. Zvečer sem srečno prišla z vlakom v mesto Hartford, kjer me je z veseljem sprejela moja teta. Par tednov sem stanovala pri njej, a potem sem morala misliti na službo. In to je bilo težko, ker nisem razumela angleščine. Mislila sem tedaj, da se je nikoli ne bom priučila. Hodila sem pridno v večerno šolo in se učila dobro. Sedaj sem tukaj 16 mesecev in govorim in razumem angleščino bolj, kakor bi potrebovala za vsakdanje življenje. Vsaj drugi trdijo, da sem se angleščine zelo hitro privadila. In vsak dan sem srečnejša, da sem v tej lepi Ameriki, ker v Avstriji itak ni bodočnosti. Naročila sem tudi „Koroškega Slovenca“, ki zelo pridno prihaja. Vedno se ga razveselim, ker mi prinaša vse domače novice ... T. P. iz Amerike.

Reple pri Pliberku. Pred kratkim smo imeli v Pliberku okrajni dan požarnih brambovcev iz celega okraja. Vsak brambovec je dobil na

liter piva zastoj od pivovarne Göss v Štihu. Da je vsem dobro dišalo, si lahko mislite. Bilo je več vrst godb in zanimivo je, da so naši slovenski Nemci najbolj hvalili jugoslovansko godbo iz Guštanja in pliberške gospodične so kar vse znale plesat jugoslovanske poskočnice, četudi drugače tako rade udrihajo po Slovincih. Ker so nas obiskali Jugoslovani, smo jim obisk vrnil in šli v Mežico. Vsi nemški listi pišejo in trobijo, da je tam najslabše na svetu, kjer ljudje najhujše trpijo. Povem vam, da tam niso samo boljše godbe, tam je tudi boljša vzgoja mladine. Milo se mi je storilo, ko sem videl stopati tako mnogoštevilno mladino v cerkev in se tam vesti spodobno in dostojno.

Vetrini. (Občinska hiša.) Dne 12. avgusta se je otvorila tukaj občinska hiša, ki bo za vedno spominjala na soc. poslanca in župana Šimna Gagla. Godba in precej radovednih je pričakovalo napovedanih govorov. Dobro je povedal posl. Gagl, samo na to je pozabil, koliko ta stavba z vsem stane in koliko je dolga, da bi vedeli, kako dolgo bo visoka občinska doklada, ker plačniki smo le davkoplačevalci. Posl. Tuš naj ve, da pri nas še nismo videli otrok brez strehe na cesti in da tudi izraz, trdoba drugih, pri nas ne velja. Vedno se kriči, da stranke z otroki ne dobe stanovanje, in tudi v tej hiši imajo že stanovalce brez otrok, ki bi kje drugje lažje prišli pod streho.

Sele. (Vojaške vaje.) Naša drugače tako tiha in mirna vasica je v dnevih od 17. do 22. avgusta zelo oživela. Živahno življenje in vrvenje je prinesla vojaščina, ki je tiste dni imela v teh krajih vaje. Bilo je okoli 500 mož s polkovno godbo. V nedeljo 19. avg. so odkrili spomenik padlim vojakom v bližini vojaške planinske hiše na Mrzlem logu pod Košuto. S to slavnostjo je bila združena veselica istotam, ki je privabila mnogo izletnikov iz Celovca, Borovelj in okolice in domačinov. Lepo je počastila vojaščina tudi spomin padlih Selanov, ko jim je v sredo 22. avg. zjutraj pred odhodom pri spominski plošči ob cerkvi izkazala vojaško čast.

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Tako bolj po tihem se je 19. avgusta govorilo naprej po Št. Vidu, da je nekdo ukradel v Boštjančičevi trgovini 200 S gotovine. Nihče si ni mogel misliti, kje je iskati tatu. Šele prihodnji dan se je tatvina bolj raznesla in kmalu se je izvedelo, kje je iskati dolgoprstneža. Komaj 13leten fant Marko Jernej, doma v vasi, je prišel v nedeljo popoldne domov in pričel šteti denar. Na vprašanje „odkod ga ima, se je zlagal; da ga je dobil v Celovcu. Njegova mati mu tega ni verjela ter je ukrenila vse, da pride na jasno, odkod je denar. Ko je hotela iti že v Celovec vprašat, je slišala o tatvini v vasi in tat je bil razkrinkan. Trgovec je dobil nazaj 160 S. Tatvina se je izvršila na ta način, da je v trenutku, ko nobenega ni bilo v trgovini in v bližini, vzel ključ, ki so viseli vedno na gotovem mestu, odprl trgovino, segel v blagajniški predal, vtaknil svoto v žep, trgovino zopet zaklenil in obesil ključ na prejšnje mesto. Pozneje so prišle še marsikatero podrobnosti na dan. Fant se bo moral zagovarjati pred mladinskim sodiščem. — Še o drugi tatvini imamo poročati. Priklatil se je v občino nek jugoslov. vojni begunec, ki bo najbrž istoveten z onim, ki je izvrševal svoj tatinski posel v bekštanjki občini. Pri Štruku na Horcah je ukradel rjuho in budilko skozi okno, ko so domači ravno obedovali. Oboje je prodal potem pri Voltanu na Beli. Drugače se je povsod obnašal zelo predrzno. — Preteklo nedeljo je na Horcah umrl Andrej Pekec, čevljar in posestnik, v starosti nad 60 let. R. i. p.

Celovec. (Razno.) Na Koroškem je v 32 okrajnih zvezah včlanjenih 400 požarnih bramb, ki imajo 100 motornih brizgaln. 250.000 šilingov podpore da na leto vlada. Vsako leto porabijo požarne brambe 25 km cevi in eno milijardo za nadomestne dele. Požar napravi na Koroškem letno 42 milijard škode. Vseh brambovcev skupaj je 20.000. — Orožništvo velikovškega in volšperškega okraja se je vadilo od 21. do 25. t. m. v streljanju v tarčo. — Apače so dobile 13. t. m. javno telefonsko govorilnico, ki ima zvezo s Šmarjeto in Galicijo. Uradne ure so od 8.—12. in od 14.—18. ob delavnikih in ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. popoldne. — Krovec Nusser, ki je pri Radišah padel s strehe, je v celovski bolnici umrl. —

Dr. Otmar Gasser je preplaval Vrbsko jezero po dolžini v 9 urah in 50 minutah. — 19. t. m. se je pri Vrbskem jezeru prevrnil avtomobil: 5 oseb je bilo težko ranjenih. — 7 šolarjev je zbolelo v Grabštanju za škrlatinko. — 20 let star moški je vlomil skozi okno Melherjeve hiše v Goričah pri Bekštanju in odnesel nekaj šilingov. Gospodar ga je zasledoval, a ta mu je zagrozil s samokresom. — 18. t. m. so na Koroškem zabeležili 1653 podpiranih brezposelnih. — Uradnik okrajne bolniške blagajne v Beljaku, Gabriel, je poneveril 11.000 S. Poneverbe gredo 3 leta nazaj. Bil je predan sodišču. — Pri letošnjih vojaških vajah se je ponesrečil brambovec Gärtner. — V klet hotela „Wörthersee“ ob Vrbskem jezeru je 16. t. m. nekdo vlomil in odnesel raznih jestvin v vrednosti 212 S. — 31. avgusta se morajo zglasiti v Marjanišču vsi oni dijaki, ki imajo ponavljalni ali sprejemni izpit za vse razrede od 2. naprej. Vsi drugi naj pridejo 3. septembra, ker se na gimnaziji prične vpisovanje šole 4. septembra dopoldne.

Št. Lipš. (Razno.) Nič ni stanovitnega na svetu. Vedno se spreminja. Kakor sledi za dežjem solnce, tako za žalostjo veselje. Tako se je tudi dolgo čakanje Tumplovega Lorenca spremenilo v veselje, ko je smel svojo Kristino peljati na svoj dom. Tudi Golavčnikov Vincenc, ki je že dolgo časa užival sad ljubezni, se je preselil na nevestin dom k Tišlarju. Mnogo sreče! — Letina bo letos veliko boljša, toda sena je bilo precej manj. Bodo morali zopet kmetje živino po ceni prodajati. Mošta bo malo več nego lani. Spomladni mraz je cvetju, posebno pa hruškam precej škodoval.

Sele. (Zlata poroka.) Veselo in slavnostno je v nedeljo 19. avg. plapolala zastava na mlaju pred Travnikovo hišo na Srednjem Kotu in naznanjala nekaj izrednega. Pa je bilo tudi res nekaj takega, kar se ne doživi vsako leto. Že pred pol letom, dne 11. febr., sta obhajala stari Travnik Andrej Uznik in njegova žena Marija petdesetletnico svoje poroke. Zaradi zime se je praznovanje preložilo na poletni čas. To nedeljo 19. avg. pa so se zbrali otroci in vnuki, sorodniki in sosedje okoli zlatoporočencev k lepi in pristrčni slavnosti. Na lepi trati pod mogočno hruško je bil postavljen oltar s sliko Jezusovega Srca, ves odet v zelenje in cvetje in prepleten z venci. Tu sta si zlatoporočenca, obdana od svatov in množice drugega ljudstva po ganljivem nagovoru domačega župnika vnovič podala roke in s tem ponovila poročno obljubo, dano pred 50 leti. Nato je Travnikova družina ponovila posvetitev Jezusovemu Srcu. Po končanem cerkvenem obredu so se svatje zbrali v gostoljubni Travnikovi hiši k pojedini, ki se je razvila v prijetno veselico. Tam so slavlencema čestitali šletni vnuk Mihej in vnukinja Betej in Lenka. Zdravice, napitnice in deklamacije so se vrstile s petjem. Pel je kot slavčki v gozdu zbor deklet, pomnožen z vrlimi pevkami-letoviščarkami iz Maribora in Ljubljane. Brez godbe in plesa je bila najlepša zabava, da bi jo mogli privoščiti vsakemu ženitovanju. Zlatoporočenca dopolnita letos jeseni 88. oziroma 84. leto. Naj jima da ljubi Bog preživeti stara leta v takem miru, zadovoljnosti in veselju, kakoršen je vladal na dan njune zlate poroke!

Hodiše. V kratkem se končajo tudi počitnice naše „Zvezde“ in prične se nova doba društvenega dela. Prvo igro bomo priredili dne 16. septembra pri Cingalcu na Trati in sicer „Miklovo Zalo“. Tamošnje okoličane opozarjamo na to prireditve že danes. Doma se bo igrala oktobra enkrat nova velika igra iz kmetškega življenja.

NAŠE KNJIGE

Pevec. 7. in 8. številka glasila Pevske zveze v Ljubljani prinaša: Dolinar: Ob stoletnici Schubertove smrti, Groblje: Pevci in godci na Madagaskarju, Kramar: Kakšne pesmi z napevi sem zapisal med slovenskim narodom? Naši pevski tečaji itd. Glasbena priloga: Širola: Četiri sitne popijevke za ženski zbor, Adamič: Kralj Matjaž (moški zbor). Pevec izhaja v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7 v dvojnih številkah in stane za Avstrijo 5 S. Vsem cerkvenim in društvenim pevskim zborom mesečnik toplo priporočamo.

Viri žive vode. Toplo priporočamo duhovnikom a tudi drugim, ki si jo morejo nabaviti ali bi jo komu darovali, najnovejšo dr. Opekovo knjigo „Viri žive vode“, ki je izšla v založbi „Prodajalne K. T. D. Ničman“ v Ljubljani in stane s poštnino 34 Din. Sloveči govornik obravnava v klasičnem jeziku vseh sedem zakramentov, podaja pridigarjem marsikako novo misel, zgodovinske podatke, tudi nekaj prav primernih zgledov. Obenem opozarjamo tudi na prejšnje zbirke znamenitega govornika in homiletičnega pisatelja. V vsaki bodo pridigarji dobili obilo pripomočkov za svoje govore.

GOSPODARSKI VESTNIK

Pred setvijo.

Bliža se zopet čas setev ozimnin. Ker nam domače ozimnine slabo rade, je treba, da semensko žito zamenjamo. V zadnjem času je postala priljubljena koroška žlahtna rž ali kakor se imenuje po vzgojitelju Pavlikova rž. Ker je to samo plemenjena domača rž in navajena na naše podnebje, se pri nas vseprek dobro obnese. Po nekaterih naših občinah je že precej razširjena in vsi, ki jo imajo, so se prepričali, da se na isti zemlji dobi več pridelka kakor pri domači. Nabavi se po kmetijskih podružnicah od deželnega kulturnega sveta. Ker dobro obraste, je rabimo za isto njivo eno tretjino manj kakor domače, da nam pride setev cenejša, čeravno plačamo kg par grošev dražje. Jako dobro se je izkazala tudi melška rž (Melker Roggen). Pavlikova in melška rž sta torej rži, na kateri se lahko popolnoma zanesemo, da nam bosta boljše obrodili. Obe sta že preizkušeni, da nam ni treba delati več poizkusov, temveč ju lahko sejemo kar na splošno. Tudi bavarska visokogorska rž (Bayrischer Hochgebirgsroggen) se je pri nas dobro obnesla.

Rž skoro vsako leto izzimi. Spomladi opazimo, da je setev nekako plesniva. Rž postane redka in slabotna. To bolezen povzročajo različne vrste fuzarij. Škoda, ki jo povzročajo fuzarije, je velika. Dostikrat postane setev tako redka, da jo moramo podorati. Imamo pa proti fuzarijam zanesljivo sredstvo, namreč rženi fuzarijoli (Roggenfusariol), s katerim se setvena rž pred setvijo namaka. To sredstvo je tako poceni, da si ga lahko vsak poljedelec naroči, ker si s tem za male stroške zboljša žetev za mnogo odstotkov. Poizkusi na Gornjem Avstrijskem so pokazali, da je bilo namakane rži po skopnenju snega na polju do dvakrat toliko kakor na polju nenamakane, čeravno sta bili obedve enako gosto sejani. S fuzarijoli pa ne uničimo samo snežno plesnobo, temveč tudi one fuzarije, ki romajo po bilki rži naprej in povzročajo gluhost klasja. Vsak poljedelec naj tedaj naroči pri deželnem kulturnem svetu rženi fuzarijoli (Roggenfusariol). Pri naročilu naj pove, koliko rži namerava namočiti, da se mu lahko doloži primerna količina. Kako se namaka, to nam pojasni fuzarijolu priloženi popis.

Uspeli teh vrstic naj bi bil, da vsak poljedelec opusti svojo degenerirano rž, da seje rodovitnejšo, ki mu bo dala na istem prostoru veliko večji pridelek in ta zvišani pridelek si naj vsak še zagotovi z namakanjem s fuzarijoli. M. A.

Razpošiljajo se davčni mandati za dohodninski davek. Ker so dohodek iz lanskega leta povečini vzeli višiega kakor prejšnje leto, se vsem, ki so mandate dobili, zelo priporoča, da si jih ogledajo in v slučaju, da cenitev ni pravilna, v teku 3 tednov vložijo ugovor (priziv), četudi samo z navadno priporočeno dopisnico, na katero naj napišejo: Proti cenitvi moje dohodnine ugovarjam. Podpis.

Celovski trg. Živina: voli 1,25—1,35, plemenske krave 1,20—1,35, pitane krave 0,80 do 1, pitani prašiči 2—2,20, plemenski 1,80—2 S za kg žive teže. Žito: pšenica 40, rž 36, ječmen 35, oves 40, ajda 40, koruza 40, grah 120, leča 140, fižol 60, krompir 16, ržen kruh 76, pšeničen kruh 140, pšenična moka 80, ržena krušna 64, ajdova 72, pšenični zdrob 82, koruzni 56, koruzna moka 50 g za kg. Čajno maslo 6, maslo za kuho 4,80, svinjska mast 3,40, slanina sirova 3, prekajena 4,50, goveje meso 3,20—3,40, telečje 4, svinjsko 4, sladkor v kockah 1,06, skut 1,40, pesa 80, kapus 80, rdeče zelje 80, špi-

nača 80, koleraba 60, čebula 60, glavната solata 20—30, endivija 20—40 g za kg. Jajce 15 do 17 g. Sladko seno 16, kislo 9, slama 7 S za meterski stot. Trda drva, 30 cm dolga, 6,50, mehka 5 šilingov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Zvezno železnico stane o-sobje samo 70% vseh dohodkov, v primeri s 40% pred vojno, za same penzioniste se porabi 45%, več kakor pred vojno za vse nameščence. — Za stanovanja pevcev na Dunaju o priliki letošnje pevske slavnosti se je izdalo 2 milijona S. — Na Dunaju je bil aretiran član osrednjega odbora komunistične mladinske organizacije na Bolgarskem, Peter Iskrov. — Na Tirolskem se vršijo 25. novembra občinske volitve. — V rudokopu Seegraben Alpske montanske družbe je prišlo ob življenje 5 rudarjev. — Za vzdrževanje cest se je izdalo leta 1926 11,8, leta 1927 18 in leta 1928 31½ milijona S. — V državi je prijavljenih 293.408 radio prejemnih aparatov. Za vsak aparat je treba plačati na mesec 2 S davka. — Nemčija: Monakova policija je zaplenila 13 motornih koles, ki so delala prevelik ropot. — V Nemčiji je bilo na podlagi 14. julija izdane amnestije do 1. avgusta pomiloščenih 1560 kaznjencev. — Državna pošta izkazuje za zadnje četrtletje 37 milijonov mark prebitka. — Češkoslovaška: Kazensko sodišče v Košicah je obsodilo na 4 leta ječe in na globo 10.000 Kč ravnatelja posestev grofa Andrassyja na Slovaškem radi vohunstva v prid Madžarski. — V Pacovi je umrl slovit čiški lirik Anton Sova. — Komunistični dnevnik „Rovnost“ v Brnu je vlada prepovedala. — Lanskega leta se je popilo 10 milijonov hl piva, pol milijona hl vina in en milijon hektolitrov drugih opojnih pijač v vrednosti 7 milijard Kč ali 19 milijonov Kč dnevno. — Italija: Francoski hotelier Thorens je na izletu razžalil Mussolinija. 2 italijanska vojaka sta ga aretirala, sedaj pa je bil obsojen na 5 mesecev ječe. — V dolini Bergamo je nevihta uničila del žetve, odkrila več hiš in jih preplavila. V okoličini Padue je izruvanih veliko drves in kot oreh debela toča je napravila veliko škode. Tudi v drugih krajih gornje Italije ni bilo boljše. — Bandit Bregant je hotel vlomiti v goriško agrarno banko. Pri tem je ubil 2 človeka: enega z bodalom, drugega pa samokresom. Vojaščina ga je zasledovala in streljala za njim. Pri tem pa se je pripetilo nekaj strašnega. Bregant je nosil v žepu ekrazitno patrono in slučaj je hotel, da je ravno v patrono zadel strel. Patrona je eksplodirala in Breganta raztrgala na drobne kosce. — V Italiji je 25.000 odvetnikov preveč. — Amerika: V Ameriki je bilo pri poroki komponista Graingerja navzočih 22.000 gostov. — Kapitan Slate gradi prvi vodljivi zrakoplov iz kovine. Gondola bo iz duraluminija in bo imela prostora za 45 oseb. Novi zrakoplov se bo ustavljal na postajah v zraku više in bodo spuščali potnike in prtljago s pomočjo dvigal. — Pri Tolinu v Mehiki je prišlo do krvavega boja med vladnimi četami in katoliki. Ubitih je bilo 11 katoličanov. — Roparji, ki so februarja napadli vlak, so bili obsojeni na smrt in takoj ustreljeni. — Čilski potniški parnik „Mira Flores“ se je iz neznanega vzroka potopil v par minutah in potegnil s seboj v globino okrog 20 ljudi. — Na Haiti je nevihta zrušila celo vrsto nasadov. Nad 10.000 ljudi je brez strehe, 300 pa jih je prišlo ob življenje. — Ostale države: Pokrajina Šantung na Kitajskem je poplavljen. Poroča se, da je utonilo 1800 oseb in da je 200 vasi popolnoma pod vodo. —

Razpečevalec kruha (Brotführer)

zanesljiv, ki bi opravljal tudi druga domača dela, se sprejme pri Francu Kropivniku, parna pekarija v Borovljah.

ZA LOV

patrone, municijo, druge potrebščine, izol. steklenice, elektr. lampe, baterije, žarnice, karbid, igralne karte, ribjo moko, cvilnate brenske vreče, nakup suhih gob, (Herrenpilze) v trgovini

F. MORY v Sinči vasi.

Sprejme se pošten in zanesljiv učenc z dobro šolsko izobrazbo!